

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

347. Ex quibus pœnis, ad quas quis per sententiam judicis damnatus fuit ob culpam, & quando incurratur infamia juris, & irregularitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Suar. alitque apud Pass. loc. cit. Porro quanta requiratur & sufficiat poenitentia, penes superiores erit arbitrari considerata qualitate personae, delicti, poenitentiae; neque enim universaliter tenet, quod ait Jul. Clar. infamiam hanc purgari emendatione vitae per triennium. Pass. loc. cit. n. 563.

Questio 345. An & quando ex delicto notorio notoreitate juris (accipiendo in praesente hanc notoreitatem tantum pro eo, quod quis ex delicto sit in iudicio condemnatus) inducatur infamia juris, & irregularitas proprie talis?

Respondeo: tunc, quando quis ex delicto commissio dolo malo (qui juxta Sylv. v. culpa, n. 1. est machinatio, calliditas, fallacia ad decipiendum alium adhibita) per iudicem ordinarium damnatur poenam ordinariam per sententiam definitivam, quae transeat in iudicatum, Pass. n. 574.

2. Ita ut non pariat infamia juris simpliciter aut irregularitas, primo si delictum sit commissum sine dolo, etiam ex ignorantia crassa. c. infames. 3. q. 7. l. 4. ff. de his, qui notantur infamia, Sanch. opusc. l. 6. c. 3. dub. 6. n. 14. Pass. num. 569. citans plures alios. Secundo si damnatus non sit sententia iudicis ordinarii, sed arbitri. l. quid ergo. ff. de his, qui not. infam. Abb. ad cit. c. testimonium. Sylv. v. infamia, q. 5 n. 8. Sanch. loc. cit. Pass. n. 570. Tercio si damnatus non sit sententia definitiva, sed data solum in contumaciam, haec enim non infamat, Molin. tr. 4. d. 9. num. 5. Jul. Clar. §. fin. q. 44. & 72. apud Pass. loc. cit. Sufficiat verò ad infamandum sententia definitiva ex iudicis indubitatis seu praesumptionibus, cum haec interim transeat ad effectum executionis. Menoch. l. 1. praesumpt. 96. Quarto si sententia non transeat in iudicatum, eò quod fuerit interposita appellatio, Pass. n. 571. ubi tamen à iudice, ad quem fuit appellatum confirmata fuit prior sententia, sit retroactio ad diem sententiae. Molin. loc. cit. n. 4. Ugol. de irreg. c. 60. §. 3. Quinto si poena sit severior ordinaria, censetur enim tunc iudex transgressisse super infamia. l. quid ergo. ff. de his, qui not. infam. & ibidem Bartol. Molin. loc. cit. Pass. n. 573. Item si poena fuerit mitior ordinaria ex causa intrinseca, quia scilicet culpa fuit diminuta, nec ei debebatur integra poena ordinaria; tum enim ex vi talis sententiae damnatus non remanet infamis: si poena fuit mitior ex causa extrinseca v. g. quia reus erat insignis artifex. Gl. magna, in cit. l. quid ergo. ibid. Bart. n. 11. Bald. n. 13. Gl. in l. & si severior. c. quibus modis infam. irrog. Pass. n. 572. qui etiam n. 574. ait, limitandam responsionem; uti si in causa, in qua reus agit per Procuratorem damnetur reus, nec is, nec procurator remaneat infamis. Item ex decis. Rota 90, p. 2. apud Caputaquen. Quod non sufficiat ad probandam hanc infamiam, probari aliquem fuisse ductum ad furcas, eò quod quis potuerit esse ad has damnatus sine sententia definitiva. Ac denique, quod hanc infamiam probari nequeat per testes, adeoque opus sit scriptura sententiae juxta Lanfranc. in c. cap. quoniam contra. de probat. n. 72. & ex decis. Rota, quam citat.

Questio 346. Quid si ergo delictum, pro quo in specie non imponitur à jure infamia sit notorium tantum altera quasi specie notoreitatis juris nimirum per solam confes-

P. Leuten, Furi Benef. Pars 1.

sionem rei in iudicio coram iudice legitimo?

Respondeo: hanc notoreitatem juris non sufficere ad inducendam infamiam juris, consequentesque ad illam effectus. Abb. in c. si Clerici. de iudic. Bart. in l. furti. de his, qui not. inf. Sylv. Angel. Armil. v. infamia. Pass. num. 575. contra Navar. c. 25. num. 73. sed nec contrarius est Suar. cit. f. 1. n. 23. cum is, ut patet ex n. 24. loquatur de casu, in quo per legem in specie pro aliquo delicto imponitur infamia ipso jure. Ratio est, quia ad incurrendam infamiam juris ex notoreitate delicti jura requirunt sententiam iudicis. l. 1. de his, qui not. infam. c. infames. 3. q. 7. c. vestra de cohabit. Quod autem c. questum. tit. eod. inter modos notorii ponatur etiam notorium per confessionem in iudicio, nil obstat, cum ibi sermo non sit de infamia incurrenda, sed de obligatione vitandi concubinarium sacerdotem, qui ut jure antiquo suspensus esset, sufficiebat etiam solum notorium facti, cum tamen nunc ob Extravag. ad evitanda, ad hoc ut teaneantur fideles vitare ligatum censuram, requiratur sententia declaratoria censuram, ita terè Pass. loc. cit.

Questio 347. Ex quibus poenis, ad quas quis per sententiam iudicis damnatus fuit ob culpam, & quando incurratur infamia juris, & irregularitas?

Respondeo ad primum: non ob poenam pecuniariam, sed corporalem, sive ea sit mortalis. l. capitulum. ff. de poenis. sive damnatio ad opus publicam, v. g. in metallum. l. ead. sive exilium, etiam temporale. l. Imperator. ff. de postul. sive damnatio ad Tiremes. Barb. de off. Episc. alleg. 43. num. 15. Tusc. v. infamia concl. 111. num. 5. Farinac. q. 142. num. 165. Clar. q. 67. §. fin. Pass. num. 578. citans plures alios contra Ricc. decis. Cur. Neapol. decis. 119. Homobon. volum. 1. p. 4. respons. 158. quorum sententiam probabilem putat Diana. p. 4. tr. 2. resol. 83. successe enim damnationi ad metalla, & deportationi. Abb. in rub. de testam. n. 4. Molin. cit. à Pass. num. 577. Clarum q. 23. sive Bannum (sive simplex illud sit, sive capitale. Bart. in l. amissum ff. de cap. diminut. Sylv. v. bannitus. n. 4. non tamen Imperiale, cum detur, non per sententiam definitivam, sed per modum medicinalis sententiae ad tollendam contumaciam. Bart. loc. cit. sive exauctoratio seu privatio militiae. ff. de capt. diminut. l. 2. sive depositio ab officio. l. aut damnatum. ff. eod. & l. si severior. c. eod. Item in iure can. depositio vel degradatio. Abb. in c. cum te. de sent. & re iudic. nu. 20. Sayr. de cens. l. 5. c. 22. n. 10. Et depositio à beneficio Gl. in c. licet Heli. v. infamis. de simon. Host. ibidem. Quamvis de hac poena depositionis dubium esset, utrum infamet praesens qualitate delicti, dicat Pass. num. 579. depositionem autem ab Episcopatu, Ordine, vel benef. ideo infamare, quia non fit, nisi ex gravissimis delictis. Abb. & Sayr. ab eo citati.

2. Respondeo ad secundum, ut poenae haec per iudicem latae inducant infamiam juris, requiritur primo, ut sententia sit lata cognita causa ob crimen ex dolo procedens, cap. infames 3. q. 7. Pass. n. 590. Secundo, ut damnatio ad talem poenam fiat in iudicio iusto & legitimo (sufficit tamen ut quis per sententiam interlocutoriam damnatus fuerit ad eas poenas corporales; sic enim adhuc

l. 2

poena

pœna inflicta est notoria in jure. Pass. num. 581.) et si contra aliquem prætendatur hæc infamia, debet de justa sententia constare, & non sufficit probari per testes eam latam esse, nec sufficit probari ductum aliquem ad furcas, si sententia non producat. Barb. cit. alleg. 43. num. 16. ex Lanfranco supra. Tertio, ut sit notorium, pœnam esse latam ex famoso delicto notorio, non verò ex suspitione & præsumptione tantum, sive ut quis damnatus sit de crimine, & non ut suspectus tantum de crimine, licet per hoc, quòd quis publicè sit pœnitentia-tus ob suspitionem criminis famosi, v. g. hæresis, dum causa hujus suspitionis fuit publica, incurra-tur infamia facti.

Questio 348. An igitur damnatus ad pœnitentias solennes ex crimine famoso sit infamis, & irregularis, ita ut peracta pœnitentia maneat irregularis?

Respondeo affirmativè. Barb. loc. cit. n. 6. Lavor. de elect. c. 16. n. 114. Alterius de cens. to. 2. d. 16. de suspens. c. 1. Majol. de irreg. l. 3. c. 2. num. 4. Pass. n. 583. quamvis hic dicat pœnitentiam publicam non semper infamare.

Questio 349. Num ex delictis, pro quibus in specie lata est infamia juris ipso jure incurrenda notorius per evidentiam facti incurratur irregularitas, teneaturque talis in conscientia se habere ut irregularem, & abstinere ab actibus legitimis ante sententiam declaratoriam judicis?

Respondeo negativè. Pass. n. 586. si enim confiscatio bonorum temporalium, etiam ipso jure lata, licet delinquentem priver bonorum dominio, non tamen in effectu eum spoliat, nisi præcedat sententia, multò minus infamia ipso jure lata publicè, civiliter & legaliter spoliabit eum fama ante sententiam, etiam declaratoriam criminis. Nec obstat, quòd ubi delictum ita notorium est, ut nulla tergiversatione celari possit, delinquens jam amisit famam suam, seque ea spoliavit. Nam ut bene Pass. loc. cit. vel sic amisit eam quasi naturaliter, ad libitum tamen per pœnitentiam recuperabiliter; unde nec in perpetuum est exclusus ab Ordinibus & dignitatibus: cum interim infamia legalis priver fama irrecuperabiliter, dejiciendo à statu reputationis, & honoris in perpetuum. Neque obstat c. *quisitum, de temp. ordin.* dum enim dicitur sacerdotes peccantes non debere impediti ab exercitio Ordinis, nisi vel ob homicidium, vel ob crimina ordine judiciario comprobata, aut aliàs notoria: id *alias notoria* non importat notorium facti, sed juris; innuitur enim omnis modus seu species notorii juris, consurgens vel ex testium depositione, vel ex indiciis indubitatis, vel ex confessione rei, ita tamen, ut licet ex his ipsis jam crimen habeatur notorium, respectu judicis, ut is sententiet, respectu tamen populi, & ad effectum incurrendi infamiam apud populum spoliandique aliquem in effectu perpetuò fama sua, semper complementum notorii habeatur ex sententia transiente in judicatum. de quo vide Pass. n. 587. & 588. Sed & dato dictas particulas extendi ad notorium facti, adhuc nihil contra responsionem, quia cit. c. non habetur pœna ipso jure lata, sed solum ferenda, dum dicitur, quòd sint impediendi.

Questio 350. Num accusatus in judicio, non sententiatus, sit per hoc infamis, & ideo ineligibilis?

Respondeo primò talem nequidem per hoc infamatum infamia facti, nisi talis defamatus jam esset ex probabilibus motivis apud viros graves & bonos. Hofst. & Jo. And. in c. *meminimus, de accusat.* Felin. in c. *omnipotens, t. eod.* Barb. cit. alleg. 43. n. 14. Garc. p. 7. n. 6. Azor. p. 2. l. 6. c. 7. q. 4. Pass. num. 591.

2. Respondeo secundò: Licet talis accusatus esset infamis infamia facti, adhuc promotio talis non esset ipso jure nulla; nam c. *laici d. 33, c. ult. de rest. c. omnipotens, de accusat.* aliisque similibus juribus dicitur solum, quòd accusati promoveri non debeant; non autem quòd promotio talis sit ipso jure irrita. Quin & ubi electus acquisivit jus ex electione, non potest ex infamia ista facti cassari electio, nisi post factam inquisitionem de qualitate infamia, & veritate delicti, an fuerit confessus, vel convictus notoritate facti, aliisque probationibus sufficientibus ad condemnandum, vel saltem cassandam electionem. Pass. num. 395. in c. *tantis, dist. 81.* vide Eundem, c. 33. de elect.

3. Respondeo tertio: quasi per compendium jam dictorum de infamia: infames itaque infamia facti ex delicto etiam notorio non debent eligi, electio tamen eorum non est ipso jure irrita, licet sit cassanda, dum sufficienter constat de delicto. Infames infamia juris, si non sunt declarati per sententiam, licet non debeant eligi, electio tamen eorum non est irrita ipso jure, & si confirmetur, antequam electus decernatur infamis, electio rectè est confirmata, licet delinquens juxta conditionem delicti postea puniri possit, etiam privatione dignitatis. Sed si infamia est lata sententiæ, electio infamis est ipso jure nulla, quamvis ante declarationem sit tolerata ab Ecclesia, & ideo acta per talem electum, & confirmatum valent ex titulo publici officii; sed per subsequenter declarationem criminis, infamantis ipso jure ruit electio & confirmatio, irritaque erunt omnia electi acta privata, & non proveniente ex officio. Sed si quis infamis eligatur post sententiam declaratoriam criminis, cui annexa est infamia ipso jure, electio prorsus nulla est, & non tolerata, & omni effectu carens, ita ferè verbotenus Pass. n. 595.

PARAGRAPHVS III.

De Bigamia & servitute impedi- entibus promotionem ad beneficia.

Questio 351. In ordine ad sequentem conditionem, que est non esse bigamum, quid sit, & quotuplex bigamia?

Respondeo ad primum: est reiteratio nuptiarum consummatarum, seu divisio carnis in plures successivè uxores, inducens irregularitatem non ob culpam (licita enim est trigamia. c. *aperiatur* s. 1. q. 1. & nec Christus septemviram damnavit, ut inquit Zoëf. ad tit. de bigamis non ordin. n. 1.) Sed quia tale secundum matrimonium con-

con-